

Особливістю правил етичної поведінки поліцейських є нормативно визначений перелік заборон для діяльності поліцейського, під час виконання ним службових обов'язків.

Правила етичної поведінки поліцейських спрямовані на урегулювання поведінки поліцейських з дотриманням етичних норм, формування у поліцейських почуття відповідальності перед суспільством і законом за свої дії та бездіяльність, а також сприяння посиленню авторитету та довіри громадян до поліції

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

3. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських: Наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16>.

4. Луговий В.О. Адміністративно-правовий механізм запобігання правопорушенням, пов'язаним з корупцією, що вчиняються поліцейськими: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2019. 281 с.

5. Резолюція 34/169 від 17 грудня 1979 р. Генеральної Асамблеї ООН «Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку». URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282.

6. Резолюція № 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи «Декларація про поліцію». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803.

Брисковська Оксана Миколаївна,
провідний науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем протидії
злочинності ННІ № 1 Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, старший науковий
співробітник

ФОРМУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СВІДОМОСТІ ГРОМАДЯН ЯК ЧИННИК ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ

Впродовж довгого часу корупція залишається однією з найбільших проблем України та є темою для постійних дебатів як для української, так і для міжнародної спільноти. В Індексі сприйняття корупції (ІСК), що укладається глобальною антикорупційною організацією Transparency International та базується на оцінках підприємців та аналітиків, за підсумками 2018 року наша країна посіла 120 сходинку у переліку зі 180 країн світу. І хоча з року в рік позиції України у рейтингу покращуються, такий стан речей все ще є далеким від прийнятного [1].

Корупція провокує й поглиблює суспільні кризові явища, підриває імідж України на світовій арені, негативно впливає на мікро- та макроекономічні процеси, перешкоджає налагодженню конструктивного діалогу між владою та громадськістю, руйнує засади розбудови правової держави та громадянського суспільства. Тому розробка та впровадження заходів антикорупційного спрямування є одним із першочергових завдань державної влади Г21.

Недостатній рівень доброчесності окремих службовців, зловживання владою, відсутність критичного ставлення більшості громадян України до проявів побутової корупції та сприйняття незаконного матеріального заохочення як дієвого інструменту для вирішення питань - одні з основних факторів, що сприяють виникненню корупції та ускладнюють її викоринення [1].

Новим законодавством внесено ряд змін, які є жорсткішими та вимогливішими до осіб, що входять до кола суб'єктів, які є відповідальними за порушення його норм. Загалом, новий антикорупційний закон, на основі якого було створено контролюючі та превентивні органи з цього питання, увібрав досвід багатьох розвинутих країн. У країнах-лідерах з подолання корупції є інститути по боротьбі з корупцією усіх типів, проте є також такі країни, які взагалі не мають спеціалізованих органів по боротьбі з цим явищем. Отже, не можна говорити про переваги одного типу спеціалізованого інституту по боротьбі з корупцією над іншими. Саме тому, важливо наголосити на тому, що прийняття одного лише закону та розробки програм з подолання корупції не достатньо, оскільки одночасно з цим необхідно підвищувати правову культуру та свідомість населення Г31. Серед механізмів запобігання та протидії корупції в Україні досить довго пріоритет у державній антикорупційній політиці віддавався удосконаленню населенню правової сфери, регулюванню економічних відносин, жорсткому покаранню винних у вчиненні корупційних діянь тощо. Але досвід показав, що більшість законів та заходів, спрямованих на боротьбу з корупцією, на практиці не достатньо дали позитивних результатів на які очікували. Причини такого незадовільного стану справ великою мірою пов'язані з культурою, менталітетом, традиціями корупційної діяльності в органах державної влади й правоохоронних органах. Фахівці вважають, що для зміни такого становища, формування антикорупційної свідомості громадян і посилення їх антикорупційної мотивації необхідне здійснення комплексу заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих на роз'яснення громадянам сутності, небезпечності та усіх негативних наслідків корупції для суспільства, поширення серед громадян ідей нетерпимості до проявів корупції, формування високої антикорупційної правосвідомості, тощо Г41.

Одним з найбільш істотних чинників у подоланні корупції є ставлення населення до цієї проблеми. Як свідчать результати досліджень, проведених в Україні протягом останніх років, більше половини населення схильне до вчинення корупційних правопорушень

у разі, якщо це може сприяти розв'язанню проблеми, а тому і не чинить опору здирництву. Крім того, значна частка населення з огляду на брак відповідних знань не кваліфікує певні види поведінки як корупційні, усвідомлюючи при цьому невідповідність такої поведінки нормам моралі чи професійної етики. За умови ефективної роз'яснювальної роботи населення може змінити ставлення до такої практики як до неприйнятної корупційної і, таким чином, антикорупційний потенціал суспільства значно зросте [5].

Процес формування антикорупційної свідомості громадян і посилення їх антикорупційної мотивації висуває підвищені вимоги і до правоохоронців, рівня їх правової культури, моральних якостей. Між професійною діяльністю правоохоронних органів і рівнем правової культури і правової свідомості населення існує тісний взаємозв'язок. Професійно-юридична діяльність має глибоке виховне значення. Уявлення, погляди, ставлення громадян до чинної правової системи формуються не тільки й не стільки в результаті ознайомлення з законодавством та іншими нормативно-правовими актами, а значною мірою залежить від їх уявлень про практику роботи правоохоронних органів [6].

Найбільш ефективний спосіб запобігання корупції - це усунення причин і умов, які її породжують і сприяють її існуванню. Одним із вагомих причин протидії корупції є проблема у формуванні антикорупційної свідомості громадян, яка потребує безперервної, всеохоплюючої і комплексної діяльності, на всіх етапах становлення, розвитку та діяльності людини. Від виховних, загальноосвітніх, середніх і професійних, вищих закладів освіти, так і на шляху професійного становлення та подальшої професійної діяльності особи. Для формування антикорупційної правосвідомості людини, необхідне висвітлення у засобах масової інформації небезпечності та усіх негативних наслідків корупції через: статті, телепередачі, документальні, художні фільми, розроблення і розміщення соціальних реклам, з питань запобігання та протидії корупції, шляхом доведення переваг законослухняної поведінки та впровадження їх в інформаційний простір на різних рівнях. Це сприятиме формування у громадян свідомого негативного ставлення до корупційних проявів.

Список використаних джерел

1. Боротьба з корупцією ***Урядовий портал***
URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalmst/reformi/verhovenstvo-prava-ta-borotba-z-korupciyeyu/borotba-z-korupciyeyu>.
2. Молдаван Є.С. Напрями запобігання та протидії корупції на державній службі: морально-ідеологічний аспект ЦЯБ:
<http://academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10mesmia.pdf>.
3. Корупція - це хвороба сьогодення чи суспільне явище? и^Ъ:
<http://mk.dsp.gov.ua/news/корупція>.
4. Напрями формування антикорупційної культури українського суспільства URL: <https://pereyaslav-rda.gov.ua/upravlinnya-yustitsiji/>

news-yust/2396-napriamy-formuvannia-antykoruptionsiinoi-kultury-
икгаішкоЙо -8и8рi18Іуа.

5. Брус Т. М., Ковальов В. Г. Проблеми антикорупційної політики в Україні *Державне управління: удосконалення та розвиток* (Електронний журнал) № 3. 2016 иЯЬ: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&t=954>.

6. Тригубенко Г.В. Пріоритетні напрями подолання правового нігілізму в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015 Вип. 1. Т. 1.

Бурак Марія Василівна, старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;

Чеботар Оксана Сергійвна, науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності Національної академії внутрішніх справ, кандидат економічних наук

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ: ШЛЯХИ МІНІМІЗАЦІЇ

Розвиток будь-якої держави неможливий без наявності значного людського ресурсу, який володіє сучасними знаннями та має суттєвий інтелектуальний потенціал. Тому формування високоосвіченого суспільства є однією із найважливіших функцій держави, яка реалізується шляхом створення системи закладів вищої освіти та відповідними умовами надання освітніх послуг.

Втім, однією із суттєвих перешкод на шляху здобуття якісної освіти є корупція. Вона слугує тим фактором, який утруднює можливість самореалізації талановитої молоді, демотивує молодих людей в особистому зростанні, культивує корупційну ідеологію, дискредитує цінність освіти, породжує у суспільстві зневіру до правового порядку держави [1].

У цьому контексті варто говорити про існування корупційних ризиків, що впливають на ефективність реалізації державної політики у сфері освіти, зокрема з питань забезпечення якості освіти, забезпечення якості освітньої діяльності тощо.

Ключовими причинами виникнення корупційних ризиків у вишах, на наш погляд, є: недоброчесність при виконанні посадових обов'язків; виникнення конфлікту інтересів; відсутність контролю з боку керівництва; наявність дискреційних повноважень; недосконалість антикорупційного законодавства, зокрема наявність дискусії щодо можливості застосування терміну «службова особа» до науково-